

Het Straatnamen-abc

Boerhaavestraat

Tussen Brederodeweg en Bosscheweg.

Herman(us) Boerhaave (Voorhout, 31 december 1668 – Leiden, 23 september 1738) was een Nederlands arts, anatoom, botanicus, scheikundige, humanist en onderzoeker. Hij was een hoogleraar die een tijdlang drie van de vijf leerstoelen van de medische faculteit bekleedde, rector magnificus was van de Universiteit van Leiden en directeur van de Hortus botanicus Leiden; hij stond bekend als begenadigd docent en was een van de bekendste mannen van Europa, wiens faam zelfs tot in China was doorgedrongen.

Boerhaave wordt geboren in Voorhout. Als kind heeft hij vanaf zijn 12e jaar, vijf jaar lang geleden aan een hardnekkige zweer aan zijn linker dijbeen, waarvoor vele artsen worden geconsulteerd en vele pijnlijke behandelingen worden toegepast. Deze ervaringen wakkeren waarschijnlijk zijn belangstelling voor de geneeskunde aan, en verhogen zijn inlevingsvermogen in het lijden van zijn patiënten.

Op de Latijnse school, onderscheidt hij zich door hoge cijfers en door steeds als de beste van de klas te eindigen. In 1682 overlijdt zijn vader plotseling, diens vrouw en haar negen kinderen met zeer weinig middelen van bestaan achterlatend. Boerhaave studeert eerst, filosofie, theologie en wiskunde aan de universiteit van Leiden. In 1690 promoveert hij op de dissertatie 'De distinctione mentis a corpore' (over het onderscheid van de geest van het lichaam), waarin hij de leerstellingen van Epicurus, Thomas Hobbes en Spinoza aanvalt. Hierna gaat hij geneeskunde studeren. In 1693 promoveert hij in Harderwijk in de geneeskunde en

vestigt zich als arts in Leiden. Hij is zeer honkvast; de reis naar Harderwijk zal de langste reis van zijn leven blijven.

In 1701 wordt hij benoemd tot lector geneeskunde aan de Leidse universiteit. In zijn inaugurerende rede, De commendando Hippocratis studio, beveelt hij deze grote leermeester aan zijn studenten aan ter navolging. In 1709 wordt hij in Leiden hoogleraar in de botanie en geneeskunde, en verricht in die functie veel goed werk, niet alleen voor de universiteit maar ook voor de Leidse hortus, waar hij veel verbeteringen en uitbreidingen in aanbrengt en vele nieuwe soorten beschrijft. Op 14 september 1710 trouwt hij Maria Drolenvaux, dochter van een rijk koopman. Ze krijgen vier kinderen van wie er slechts een, Maria Joanna, een volwassen leeftijd bereikt.

In 1714 wordt hij benoemd tot rector magnificus van de universiteit, en volgt Govert Bidloo op als hoogleraar praktische geneeskunde. Hier introduceert hij het nieuwe instituut van de klinische les. In 1715 komt tsaar Peter de Grote bij hem langs, om vijf uur 's ochtends. Vier jaar later (1718) wordt hij ook benoemd tot hoogleeraar chemie. In 1722 wordt hij ziek en besluit het rustiger aan te doen. In 1724 koopt hij Oud-Poelgeest. Elke plant die geen plaats vindt in de hortus verdwijnt naar het veel grotere buiten. In 1728 wordt hij gekozen in de Académie Française, en in 1730 in de Royal Society in Londen. In 1729 moet hij zijn leerstoelen in de chemie en botanie opgeven. Hij overlijdt na een langdurig en pijnlijk ziekbed uiteindelijk in 1738 te Leiden en wordt in de Pieterskerk begraven.

Bron: museum Boerhaave in Leiden

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel